מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר אֶלָּא * כְּשֶׁדִּבְּקוּ (מז) בְּעַצְמוֹ, שֶׁחִמְּמוֹ בְּאוּר עַד שֶׁנִּפְשַׁר וְחִבֵּר קְצוֹתָיו זֶה עִם זֶה. שׁוְאִם נִסְדַּק כֻּלּוֹ, אֲפִלּוּ מִצַּד אֶחָד (מח) פָּסוּל, תאֲפִלּוּ (יפ) חִמְּמוֹ בְּאוּר וְחִבֵּר סְדָקָיו זֶה עִם זֶה: **ט** (מט) אנִסְדַּק לְרָחְבּוֹ (נ) בְּמְעוּטוֹ כָּשֵׁר (נא) בִּרְבּוֹ פָּסוּל, אֶלָּא אִם כֵּן (נב) נִשְׁאַר מֵהַסֶּדֶק (נג) בלְצַד פִּיו שִׁעוּר תְּקִיעָה, (נד) דְּהַיְנוּ (יב) * אַרְבָּעָה גּוּדָלִים, וּכְשֶׁנִּשְׁתַּיֵּר בּוֹ כָּךְ כָּשֵׁר (נה) אֲפִלּוּ אִם מְעַכֵּב אֶת הַתְּקִיעָה. גוְיֵשׁ מַכְשִׁירִים בְּנִשְׁתַּיֵּר (נו) אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְצַד פִּיו: **י** (נז) דדְּבַק שִׁבְרֵי שׁוֹפָרוֹת זֶה עִם זֶה וְעָשָׂה מֵהֶם שׁוֹפָר, פָּסוּל (נח) הֲאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ בַּשֶּׁבֶר שֶׁכְּנֶגֶד פִּיו שִׁעוּר שׁוֹפָר:

ש משנה שם וכפרוש המפרשים. ת טור והרוקח (סי׳ רנ) בשם אביו הריב״ק.
א ברייתא שם וכפרוש הרא״ש (פ״ג סי׳ ו) דבמעוטו היינו כנגבו. ב הרא״ש (שם) והרן״ן (ר״ה אם) ומסמ״ג (עשין מב) ומסמ״ק (מצוה צב) והגהות מיימוני (שופר פ״א אות ו) וכן נראה מדברי הרמב״ם (שם ה״ח).
ג בעל העטור ורי״ץ גיאות (הל׳ ר״ה).
ד משנה שם (כז.). ה טור.

בֵּאוּר הֵיטֵב

(יפ) חִמְּמוֹ. וְאִם נִשְׁתַּיֵּר בּוֹ כָּל שֶׁהוּא, כָּשֵׁר אִם דְּבָקוֹ. בֵּ״ח (סי״ב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג): **ט** (יב) **אַרְבָּעָה.** בְּאָדָם בֵּינוֹנִי. וּבְעִינָן בַּמָּקוֹם הָרָחָב. עַיֵּן סִימָן י״א סָעִיף ד׳:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִנַּקֵּב דְּאֵין הַדֶּבֶק נִכָּר בֵּין הַדְּבָקִים. וְאִם הַסֶּדֶק רָחָב וְנִכָּר הַדֶּבֶק (פפ) בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה, דְּהָוֵי כִּסְתָמוֹ בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אֶפְשָׁר דְּאִם לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ עַל יְדֵי הַדֶּבֶק מִמַּה שֶּׁהָיָה בִּתְחִלָּה אֵין לְהַחְמִיר כְּשֶׁנִּשְׁתַּיֵּר בּוֹ רֻבּוֹ, דְּגַם בְּנַקֵּב וּסְתָמוֹ בְּאֶפֶן זֶה כָּשֵׁר לְהַרְבֵּה פּוֹסְקִים וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ז׳ וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מז) בְּעַצְמוֹ.** אֲבָל בְּדֶבֶק הֲוֵי כְּמוֹ סְתָמוֹ שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ (פפ) וְדִינוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ז׳. וּסְבָרָא רִאשׁוֹנָה (פג) עִקָּר. וּמִכָּל מָקוֹם (פד) אִם נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא בְּשָׁעַת הַדְּחָק לַחֲזֹר וְלִתְקַע, וּבְלִי בְּרָכָה: **(מח) פָּסוּל.** דְּתוּ (פה) אֵין שֵׁם שׁוֹפָר עָלָיו כֵּיוָן שֶׁנִּסְדַּק כֻּלּוֹ: **ט** (מט) **נִסְדַּק לְרָחְבּוֹ.** הַיְנוּ סְבִיב הֶקֵּפוֹ, (פו) וּבָא עַל יְדֵי נְפִילָה אוֹ הֲכָאָה בְּחָזָק: **(נ) בְּמְעוּטוֹ כָּשֵׁר.** וְלֹא דָּמֵי לִנְסְדַּק לְאָרְכּוֹ דְּפָסַל בְּסָעִיף ח׳ לְדֵעָה רִאשׁוֹנָה, מִשּׁוּם דְּשָׁם עַל יְדֵי חֹזֶק הַתְּקִיעָה יָכוֹל לִפָּקַע יוֹתֵר בְּאָרְךָ, אֲבָל לֹא בְּרָחַב: **(נא) בִּרְבּוֹ פָּסוּל אֶלָּא אִם כֵּן וְכוּ׳.** דְּבָזֶה אֲפִלּוּ חֲשִׁבִינַן לְמִעוּטָא כְּמִי שֶׁאֵינוֹ וּכְמוֹ דְּנִכְרַת כֻּלּוֹ, הֲלֹא עַל כָּל פָּנִים נִשְׁאָר שִׁעוּר תְּקִיעָה. וְאוֹתוֹ הָעֵדֶף (פז) אֵין לְחַשְּׁבוֹ כְּמוֹ הוֹסָפָה לִפְסֹל עַל יְדֵי זֶה כָּל הַשּׁוֹפָר וּכְדִלְקַמָּיהּ בְּסָעִיף י״א, דְּלֹא מִקְרֵי הוֹסָפָה אֶלָּא כְּשֶׁהָיָה תְּחִלָּה חֲתִיכָה אַחֶרֶת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כָּאן דְּלֹא נִפְרַד מֵעוֹלָם: **(נב) נִשְׁאַר מֵהַסֶּדֶק וְכוּ׳.** וְאִם דְּבָקוֹ בְּדֶבֶק, אֲפִלּוּ לֹא נִשְׁאַר שִׁעוּר תְּקִיעָה נַמִּי כָּשֵׁר, וּכְמוֹ דְּמִקְלִינַן בְּסָעִיף ח׳ בְּנִסְדַּק בְּאָרְכּוֹ כְּשֶׁדִּבְּקוֹ בְּדֶבֶק [אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק יט) וּפְרִי מִגְדִּים (מש״ז ס״ק יד)]. וּמִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁיֵּשׁ שׁוֹפָר אַחֵר טוֹב יוֹתֵר לִתְקֹעַ בּוֹ (אֶחָד, מִפְּנֵי דַּעַת הַסּוֹבְרִים לְעֵיל בְּסָעִיף ח׳ דְּדֶבֶק לֹא מְהַנֵּי דְּנַחְשַׁב כְּאֵינוֹ מִינוֹ, וְגַם לְדַעַת רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן (הו״ד בר״ן ו: ד״ה מתני׳) דְּדֶבֶק לֹא מְהַנֵּי בְּמָקוֹם סָדָק): **(נג) לְצַד פִּיו.** דַּוְקָא, שֶׁהֲרֵי רוֹאִין הַנִּסְדָּק כְּמַאן דְּנִכְרַת, וְאִם לֹא יִשָּׁאֵר כְּשִׁעוּר לְצַד פִּיו אִם כֵּן תּוֹקֵעַ הוּא בְּשׁוֹפָר שֶׁאֵין בּוֹ שִׁעוּר תְּקִיעָה: **(נד) דְּהַיְנוּ אַרְבָּעָה גּוּדָלִים.** שֶׁל אָדָם (פפ) בֵּינוֹנִי, וּמוֹדְדִים (פט) בְּאֶמְצַע הָאֲגוּדָל, וְלֹא בְּרֹאשׁ אֲגוּדָל שֶׁשָּׁם מִתְקַצֵּר, וְהוּא שִׁעוּר טֶפַח: **(נה) אֲפִלּוּ אִם מְעַכֵּב אֶת הַתְּקִיעָה.** דְּלֹא גָּרַע מִנַּקֵּב (נ) וְלֹא נִסְתַּם דְּמִכְשִׁירִינַן לְעֵיל אֲפִלּוּ בְּנִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ: **(נו) אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְצַד פִּיו.** וְאַף עַל פִּי שֶׁזֶּה (נפ) הַמְעוּט שֶׁבְּפִיו חוֹצֵץ וְאִם כֵּן יֵשׁ הֶפְסֵק בֵּין פִּיו לַשּׁוֹפָר, לֹא חָיְשִׁינַן לָזֶה, דְּמִין בְּמִינוֹ אֵינוֹ חוֹצֵץ וְאֵין אָנוּ רוֹאִין אוֹתוֹ כְּמוֹ נִטַּל. (נצ) אוּבִשְׁעַת הַדְּחָק אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ אַסְבָּרָא זוֹ: **י** (נז) **דְּבַק שִׁבְרֵי שׁוֹפָרוֹת.** הַיְנוּ (נפ) אֲפִלּוּ לָקַח שִׁבְרֵי שׁוֹפָרוֹת שְׁלֵמוֹת בְּעִגּוּלָן וְדִבְּקָן, וַאֲפִלּוּ דִּבְּקָן עַל יְדֵי עַצְמָן וּכְדִלְעֵיל סָעִיף ח׳, (נז) וַאֲפִלּוּ אֵינוֹ מְעַכֵּב הַתְּקִיעָה: **(נח) אֲפִלּוּ אִם יֵשׁ וְכוּ׳.** וְהוֹסִיף עָלָיו (נה) לְנָאוֹתוֹ שֶׁיִּהְיֶה אָרֹךְ אוֹ כְּדֵי שֶׁיִּתֵּן קוֹלוֹ גָּדוֹל מִכְּמוֹת שֶׁהָיָה, וְאַף עַל פִּי כֵן פָּסוּל.

בֵּאוּר הַלָּכָה

מִנַּקֵּב דְּאֵין הַדֶּבֶק נִכָּר בֵּין הַדְּבָקִים, **וּבִנְקֵב מְיֻרְעִי שֶׁם שִׁפְשְׁמוּ בַּחֲתִיכָה אַחֶרֶת** [הָרֹאשׁ (פ״ג סי׳ ב)]. **וְכָתַב שֶׁם הַקְּרִבַן נְתַנְאֵל** (אות כ) **אוּרְחָא דְּמִילְתָא קָאָמַר, וְהוּא הַדִּין אִם סָתַם הַנֶּקֶב בִּדְבָק,** וְעִקַּר הַטַּעַם כֵּיוָן דְּחָסֵר הוּא מִנְּכַר. **עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּפְרִי מִגְדִּים** (א״א ס״ק יד) **שְׁמְצַדֵּד קְצָת דְּאֵי בְּנִקֵּב שִׁיּשׁ חִסָּרוֹן, אִם הוּא קָטָן [וְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁקָּטָן מְאֹד] וְיוֹכֵל לִתֵּן שָׁם דֶּבֶק חֲלִי כְּמִינוֹ, וְרִצוֹנוֹ לוֹמַר כֵּיוָן שֶׁאֵין מִנְּכָר:**

* **כְּשֶׁדִּבְּקוֹ בְּעַצְמוֹ.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק מז) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ וּמִכָּל מָקוֹם אִם נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ וְכוּ׳,** הוּא מִמֹּשֶׁה אַפְרִיִם (סט״ז). **וּמִשְּׁמַע מִלְּשׁוֹן זֶה דְּאִם לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ, אִם כְּבָר תָּקַע בּוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה כְּשִׁנְסְדַּק רֻבּוֹ,** דְּהָא גַּם הוּא מוֹדֶה דְּנָכוֹן לָנוּ לְחוּשׁ לְכִתְחִלָּה לְדַעַת הָרַמְבַּ״ן (כז. ד״ה ומה שכתב) דְּעַל יְדֵי דֶּבֶק מִיקְרֵי שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ, וְאִם כֵּן מַאי מְהַנֵּי שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ, הָא עַל כָּל פָּנִים אֵיכָא תַּרְתֵּי לְרִיעוּתָא רֻבּוֹ וְשֶׁלֹּא בְּמִינוֹ, וּבָזֶה לָא מְהַנֵּי סְתִימָה וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ז׳, **וְעַל כֵּן יִרְאֶה לַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ וּבְלִי בְּרָכָה.** וְדַע דְּמַה שֶּׁכָּתַב אֲפִלּוּ אִם דִּבְּקוֹ בְּדֶבֶק זוֹ הִיא דַּעַת הָרֹאשׁ (שם). וְהִנֵּה לְהַמְעַיֵּן בִּדְבָרָיו מִשְּׁמַע דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּוַקָא עַל יְדֵי דֶּבֶק, אֲבָל אִם חִמְּמוֹ בְּאוּר וּכְדָעָה זוֹ אִי אֶפְשָׁר לְהִתְדַּבֵּק הֵיטֵב, וּמִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר מִשְּׁמַע דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּכָל שֶׁכֵּן דְּמִהֲנֵי אִם חִמְּמוֹ בְּאוּר. וְאוּלַי דְּלְהַמְחַבֵּר לָא נִיחָא לֵיהּ לְמִנְקַט לִדְיָנָא כְּוָתֵיהּ דְּהָרֹאשׁ פְּזָה, דְּמַתְנִיתִין סְתָמָא קָתָנֵי, וְדִבְּקוֹ מִשְּׁמַע בְּכָל גַּוְנֵי דְּבוּק, וְעַל זֶה אָמְרִינַן דְּמַתְנִיתִין מְיֻרְעִי דְּוַקָא בְּכֻלָּה, אֲבָל אִם נִשְׁאַר מִעַט כָּשֵׁר:

ט * אַרְבָּעָה גּוּדָלִים. עַיֵּן בַּשּׁוּר דְּרִי״ץ גַּיּוּת (הלכות ר״ה) **כָּתַב שֶׁצָּרִיךְ בָּזֶה טֶפַח שׁוּחַק,** וְכֹלְשֶׁנָּא דְּבָרָיְתָא כְּדֵי שֶׁיֵּרָאֶה מִכָּאן וּמִכָּאן דְּנִרְאֶה מִזֶּה דְּהַשּׁוֹפָר אָרֹךְ מִיָּדָיו. וְהוּא חֵלֶק עָלָיו דְּדֵי בְּטֶפַח מֵצַמְצֵם. וְדַע דְּגַם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל שֶׁדִּבְרֵיהוּ דִּבְרֵי קַבָּלָה כָּתַב גַּם כֵּן בְּפֵרוּשׁוֹ בְּפֶרֶק הַמַּפְלִיג (נדה כו.) דְּצָרִיךְ טֶפַח שׁוּחַק, וּכְפִי הַנִּרְאֶה גָּרִיס לֵהּ בַּשֵּׁ״ס שָׁם, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן מִשְּׁמַע בְּכָל בּוֹ (סי׳ סד) שֶׁהוּא מְקֻבָּץ מִשּׁוּ״ת רִאשׁוֹנִים שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: בְּמַסֶּכֶת נִדָּה (שם) תָּנֵי חֲמִשָּׁה דְּבָרִים שֶׁעִּוְּרוּן טֶפַח הַשְּׁחִק, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן רַבֵּנוּ מְנוֹחַ בְּפֵרוּשׁוֹ לְהָרַמְבַּ״ם (שופר פ״א ה״ה) כָּתַב גַּם כֵּן כָּל הָנֵי חֲמִשָּׁה דְּבָרִים דְּפָרָק הַמַּפְלִיג שֶׁעִּוְּרוּן בְּטֶפַח שׁוּחַק. **וְדַע דְּמִדְּאַרְאֵ״ש בְּסוּגְיָין** (פ״ג סי׳ ו) **מִבֹּאר שֶׁשִּׁעוּר זֶה אֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן** כְּדֵי שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ לְתוֹךְ יָדוֹ הוּא תּוֹקֵעַ, **אֲבָל מִדִּבְרֵי תּוֹסָפוֹת** סָכָה דְּף ז׳ (ע״ב ד״ה סיכך ע״ג מבוי) **מוּכָח דִּסְבִירִי לְהוּ דְּשִׁעוּר טֶפַח הוּא מִן הַתּוֹרָה,** שֶׁהֲרֵי אָמְרוּ דְּלָא חָשִׁיב בְּהַמַּפְלִיג רַק שִׁיעוּרָא דְּאוֹרַיְיתָא, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן הוּא מַשְׁמָעוּת לְשׁוֹן רַשִׁ״י בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דַּף כ״ח (ע״א ד״ה כתותי) גַּבֵּי שׁוֹפָר שֶׁל עִיר הַנִּדַּחַת עַיֵּן שָׁם. **וְדַע עוֹד, דְּאַף לְהָרֹאשׁ דְּשִׁיעוּרָא דְּטֶפַח הוּא מִדְּרַבָּנָן מִכָּל מָקוֹם גַּם לְדִידֵיהּ צָרִיךְ שִׁעוּר מִן הַתּוֹרָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה עָלָיו שֵׁם שׁוֹפָר אִם אֶפְשָׁר לְתָקְעַ בּוֹ עַל כָּל פָּנִים,**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(פפ) הַגְּרִ״ז (ס״ז) וּפְשׁוּט: **(פנ)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז). וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהָא בְּנִקֵּב לְחַד מַאן דְּאָמַר בְּעֵינָן תְּלָתָא לְמֵעְלַיּוּתָא וְעוֹל בְּכָל פָּנִים תַּרְתֵּי, וְהָכָא שֶׁרַבּוֹ סָדוּק וְגַם בְּאֵינוֹ מִינוֹ אִם כֵּן אֲפִלּוּ לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ אֵיכָא עַל כָּל פָּנִים רַק חֲדָא: **(פנ)** אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק יח) וּשְׁאֵרֵי אַחֲרוֹנִים: (סט״ז) וְכֵן מוֹכִח מֵאֲלִיָּה רַבָּה (שם). **וַאֲפִלּוּ אִם לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ אַף דְּבְדִיעֲבַד אִם תָּקַע בּוֹ בְּוַדַּאי יוֹצֵא דְּהָעֵקֶר כִּסְבָרָא קַמָּייתָא, מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁיֵּשׁ שׁוֹפָר אַחֵר אֵין לִתְקֹעַ בּוֹ לְכִתְחִלָּה** [שֶׁם בְּמַשֶּׁה אֶפְרַיִם], **וְעַיֵּן בְּאוּר הַלָּכָה** (ד״ה כשדבקו). **וְדַע דְּאִם נִסְדַּק בְּרֹאשׁוֹ רַק כָּל שֶׁהוּא אוֹ מְעוּטוֹ וְדִבְּקוֹ, מִשְּׁמַע מִמַּשֶּׁה אֶפְרַיִם** (שם) **דְּיוֹכֵל לִתְקֹעַ בּוֹ לְכִתְחִלָּה, אֲכָן בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (ס״ק יז) **כָּתַב דְּאִם יֵשׁ לְמָצֹא שׁוֹפָר אַחֵר בָּרוּחַ אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה,** דְּיֵשׁ לָחוּשׁ לְדַעַת הָרַ״ן (ו: ד״ה מתני׳) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹנָתָן. **[מִכָּל מָקוֹם לִשְׁלֹחַ עַל יְדֵי עכו״ם לְהָבִיא מחוץ לִתְחוּם בְּוַדַּאי אֵין כְּדַאי** מִשְּׁלְחָן עָרוּךְ יָצָא אֲפִלּוּ בִּנְסְדַּק רֻבּוֹ וְדִבְּקוֹ כָּל שֶׁכֵּן מְעוּטוֹ], **וְאֶפְשָׁר דִּכְנָתְנוּ דַּוְקָא כְּשֶׁנִּשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ, אֲבָל לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ אֵין לְהַחְמִיר** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב לְקַמָּיהּ בְּסָעִיף קָטָן י״ח: **(פס)** דְּשׁוֹפָר הוּא מִלְּשׁוֹן שִׁפּוֹפֶרֶת שֶׁהִיא חֲלוּלָה, וְכֵיוָן שֶׁנִּסְדַּק מִצַּד אֶחָד אֵין עָלָיו שֵׁם שׁוֹפָר [לְבוּשׁ וְהֶעָתִיקוּ הַפְּרִי מִגְדִּים

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ט) לא הזכיר כלל שיטת היש מכשירין.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה סִימָן תקפו

יא [1]הוֹסִיף עָלָיו (נט) כָּל שֶׁהוּא, בֵּין בְּמִינוֹ בֵּין שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ פָּסוּל, [2]אֲפִלּוּ הָיָה בּוֹ מִתְּחִלָּה שִׁעוּר שׁוֹפָר: **יב** [ח]הֶפְכּוֹ וְתָקַע בּוֹ לֹא יָצָא. (ס) בֵּין הֶפְכּוֹ כְּדַרְכּוֹ שֶׁהוֹפְכִים הֶחָלוּק שֶׁהֶחֱזִיר פְּנִימֵי לְחִיצוֹן, בֵּין שֶׁהֶנִּיחוֹ כְּמוֹ שֶׁהָיָה (סא) אֶלָּא שֶׁהִרְחִיב אֶת הַקָּצָר וְקִצֵּר אֶת הָרָחָב. *)(וְהוּא הַדִּין אִם תָּקַע (סב) בַּמָּקוֹם הָרָחָב פָּסוּל) (ר"ן פרק (ב') [ג'] דראש השנה (ו: ד"ה גמ').): **יג** (סג) [ט]הָיָה אָרֹךְ וְקִצְּרוֹ, אִם נִשְׁאַר בּוֹ שִׁעוּר תְּקִיעָה (סד) כָּשֵׁר: **יד** [י]גֵּרְדוֹ מִבִּפְנִים אוֹ מִבַּחוּץ עַד שֶׁעָשָׂאוֹ דַּק מְאֹד (סה) כְּמוֹ גֶּלֶד, כָּשֵׁר: **טו** (סו) [כ]לֹא הוֹצִיא זַכְרוּתוֹ אֶלָּא נִקַּב בּוֹ, (סז) כָּשֵׁר, [ל]אֲבָל אִם הוֹצִיא הַזְּכָרוּת וְעָשָׂה מִמֶּנּוּ שׁוֹפָר, (סח) כְּגוֹן שֶׁנִּקַּב בּוֹ, פָּסוּל: **טז** (סט) [מ]צִפָּהוּ זָהָב בְּמָקוֹם הַנָּחַת פֶּה, פָּסוּל, שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הַנָּחַת פֶּה, כָּשֵׁר. צִפָּהוּ זָהָב מִבִּפְנִים, פָּסוּל, מְבַּחוּץ, אִם נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ מִכְּמוֹת שֶׁהָיָה, פָּסוּל, וְאִם לָאו כָּשֵׁר. [נ]יֵשׁ מְפָרְשִׁים מָקוֹם הַנָּחַת פֶּה (ע) הֵיכָן עִבְּי הַשּׁוֹפָר לְצַד פְּנִימֵי שָׁמַּנִּיחַ שָׁם פִּיו, וְהַצַּד הַחִיצוֹן מִן הָעִבְּי עַצְמוֹ קָרוֹי שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הַנָּחַת פֶּה. [ס]וְיֵשׁ מְפָרְשִׁים דְּעָבְיוֹ (יג) בַּמָּקוֹם הַקָּצָר הוּא מָקוֹם הַנָּחַת פֶּה, וְשֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הַנָּחַת פֶּה (עא) הֵיכָן עִבְּי כָּל אֹרֶךְ הַשּׁוֹפָר מִצַּד הַקָּצָר עַד צַד הָרָחָב: **יז** [ע]הַמְצַיְּרִים בַּשּׁוֹפָר צוּרוֹת בְּמִינֵי צְבָעוֹנִים כְּדֵי לְנָאוֹתוֹ, (עב) לֹא יָפֶה הֵם עוֹשִׂים. (עג) (אֲבָל מֻתָּר לְחַקֵּק בַּשּׁוֹפָר עַצְמוֹ צוּרוֹת כְּדֵי לְנָאוֹתוֹ) (בית יוסף (ד"ס ומ"ש כמה הרמב"ן)): **יח** [פ]אִם נָתַן זָהָב עַל עִבְּי הַשּׁוֹפָר בְּצַד הָרָחָב, (עד) הֵיכָן הוֹסִיף עָלָיו כָּל שֶׁהוּא וּפָסוּל: **יט** [צ]הֶרְחִיק אֶת הַשּׁוֹפָר (עה) וְנָפַח בּוֹ (עו) וְתָקַע בּוֹ, פָּסוּל: **כ** [ק]נָתַן שׁוֹפָר (יד) לְתוֹךְ

*) בְּרֵיְיתָא שָׁם (כז:). ז הָרַא"ש שָׁם (פ"ג סי' ג) מְשׁוּם דִּ'שׁוֹפָר' (ויקרא כה ט) אֶחָד אָמַר רַחֲמָנָא וְלֹא שְׁנַיִם. ח בְּרֵיְיתָא שָׁם וּכְרַב וְרַבִּי מַתְנָא שָׁם וּכְפֵרוּשׁ רִאשׁוֹן שֶׁבְּרַא"ש (שם סי' ד) וּכְיָרוּשַׁלְמִי (פ"ג ה"ז). (לְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן תק"צ כָּתְבוּ הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה ואם תקע). ט בְּרֵיְיתָא שָׁם. י בְּרֵיְיתָא שָׁם. כ שָׁם בְּגֶמָרָא וּבִירוּשַׁלְמִי (שם ה"ז). ל טור וְהָרַ"ן (ו: ד"ה וכתבו). מ בְּרֵיְיתָא. נ הָרַ"ן שָׁם (ו: ד"ה גמ'). ס הָרַא"ש שָׁם (סי' ג) וְכֵן כָּתַב הַטּוּר. ע טור בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (ודעשה לר"ה ד"ה צפהו). פ הָרַא"ש שָׁם. צ טור בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (שם). ק בְּרֵיְיתָא שָׁם וּכְפֵרוּשׁ הָרַא"ש (שם סי' ד) וְהָרַ"ן שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

טז (יג) **בְּמָקוֹם.** אִם עָשָׂה זָהָב כָּל שֶׁהוּא סָמוּךְ לְהִנָּחַת פִּיו, מִסְתָּמָא אֵין קוֹלוֹ מִשְׁתַּנֶּה בְּשָׁבִיל כָּךְ. הָרַא"ש (פ"ג סי' ג), מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כא): **כ** (יד) **לְתוֹךְ.** וְאִם נָתַן

בְּאוּר הֲלָכָה

וּמְשׁוּם זֶה פְּסָלִינן שׁוֹפָר שֶׁל עִיר הַנִּדַּחַת דִּכְתִיב מִכְתַּת שִׁיעוּרָא, וְכֵן מִשְׁמַע קְצָת גַּם לְשׁוֹן הַתּוֹרַת כֹּהֲנִים (אמור פרשה יא י) וְכַמָּה שֶׁעִוּוּר שׁוֹפָר כְּדֵי תְּקִיעָה. (וְהָרַאֲבַ"ד בְּפֵרוּשׁוֹ שָׁם כָּתַב שֶׁזֶּהוּ שִׁעוּר טֶפַח וְאֵינוֹ מֻכְרָח לַעֲנִיּוּת דְּבָרָיו). וּכְעִין זֶה מָצָאתִי בְּפֵרוּשׁ חָדָשׁ. וְעַיֵּן פְּרִי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב סְעִיף קָטָן (ט') [י"ט] וּבְאֶשֶׁל אַבְרָהָם סְעִיף קָטָן י"ח. **וְדַע דְּאַף דִּלְכוֹלֵי עָלְמָא לְדִידָן הַשִּׁעוּר הוּא כְּדֵי שִׁיאחֲזֶנּוּ בְּיָדוֹ וְיִרְאֶה לְכָאן וּלְכָאן, אַף עַל פִּי כֵן לְפִי הַמּוּבָא בְּטוּר וּבְרַ"ן** (ז: ד"ה כדי) **מִשְׁעֲרִינַן רַק בְּאָדָם בֵּינוֹנִי, וְאַף אָדָם גָּדוֹל שֶׁשִּׁעוּר אַרְבָּעָה גּוּדְלִין שֶׁלּוֹ הוּא יוֹתֵר מִטֶּפַח וְאֵם כֵּן כְּשֶׁלּוֹקֵחַ הַשּׁוֹפָר בְּיָדוֹ לֹא יַרְאֶה מִכָּאן וּמִכָּאן, אַף עַל פִּי כֵן לֹא צָרִיךְ יוֹתֵר מִשִּׁעוּר טֶפַח בֵּינוֹנִי. [א]אֲבָל לֹא כֵן דַּעַת הָרִיטְבָ"א** (נדה כו. ד"ה כדי), **אֶלָּא דְּהַתָּנָא נָקֵט בְּהַמַּפְלֶת לְפִי שִׁעוּר אָדָם בֵּינוֹנִי, וְאֵין הָכִי נַמִּי בְּאָדָם גָּדוֹל צָרִיךְ הַשּׁוֹפָר לְהֶרְאוֹת מִכָּאן וּמִכָּאן, עַיֵּן שָׁם:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(סד) כָּשֵׁר. וַאֲפִלּוּ (קכ) הָיָה בּוֹ פְּסוּל מִתְּחִלָּה וְקִצְּרוֹ כְּדֵי לְהַחֲזִירוֹ לְהֶכְשֵׁרוֹ, נַמִּי מֻתָּר, וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ח': **יד** (סה) **כְּמוֹ גֶּלֶד כָּשֵׁר.** וַאֲפִלּוּ (קכא) נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ מִכְּמוֹת שֶׁהָיָה, כֵּיוָן שֶׁאֵין הַשִּׁנּוּי בָּא מֵחֲמַת דָּבָר אַחֵר אֶלָּא מִצַּד עַצְמוֹ שֶׁל שׁוֹפָר, כָּל הַקּוֹלוֹת כְּשֵׁרִין: **טו** (סו) **לֹא הוֹצִיא זַכְרוּתוֹ וְכוּ'.** דְּכֻלְּהוּ מִקְּרֵי בְּבְהֵמָה עֶצֶם בּוֹלֵט מִן הָרֹאשׁ וְנִכְנָס לְתוֹכוֹ, וּכְשֶׁעוֹשִׂין שׁוֹפָר מוֹצִיאִין אוֹתוֹ מִתּוֹכוֹ, וְזֶה לֹא הוֹצִיאוֹ (קד) אֶלָּא נִקֵּב אוֹתוֹ מִתְּחִלָּתוֹ וְעַד סוֹפוֹ: **(סז) כָּשֵׁר.** וַאֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה (קה) מֻתָּר לַעֲשׂוֹת כֵּן, דְּמִין בְּמִינוֹ אֵינוֹ חוֹצֵץ. (קו) וְאֵין זֶה בִּכְלָל שְׁתֵּי שׁוֹפָרוֹת, כֵּיוָן דְּהוּא דָּבוּק מִתְּחִלָּתוֹ. וְאֵין הָכִי נַמִּי אִם הוֹצִיאוֹ וְנִקֵּב בּוֹ וְהֶחֱזִירוֹ, דְּהוּא פְּסוּל: **(סח) כְּגוֹן שֶׁנִּקַּב בּוֹ פְּסוּל.** דְּשׁוֹפָר הוּא מִלְּשׁוֹן שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁהִיא חֲלוּלָה, וְכָל שֶׁאֵינוֹ חָלוּל בְּטִבְעוֹ לֹא מִקְּרֵי שׁוֹפָר: **טז** (סט) **צִפָּהוּ זָהָב וְכוּ'.** הוּא לְשׁוֹן הַבְּרַיְיתָא עַד תֵּבֵת יֵשׁ מְפָרְשִׁים: **(ע) הֵיכָן עִבְּי הַשּׁוֹפָר וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דִּבְעִבְּי הַשּׁוֹפָר לְמַעְלָה יֵשׁ שְׁנֵי חִדִּין, (קו) אֶחָד שֶׁנּוֹטֶה לְצַד חֲלַל הַשּׁוֹפָר, וְאֶחָד שֶׁנּוֹטֶה לְצַד חוּץ. לַפֵּרוּשׁ הָרִאשׁוֹן מִקְּרֵי מָקוֹם הַנָּחַת הַפֶּה הֵיכָן שֶׁצִּפָּהוּ לְצַד פְּנִים, וּפְסוּלוֹ מְשׁוּם שֶׁהָבֶל הַקּוֹל נִכְנָס לְזָהָב. וְשֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הַנָּחַת הַפֶּה הֵיכָן הַחַד הַנּוֹטֶה לְצַד חוּץ סָבִיב, וּמֵחֲמַת אוֹתוֹ הַמָּעַט אֵין הַקּוֹל מִשְׁתַּנֶּה וְכָשֵׁר, אֲבָל כָּל אֹרֶךְ הַשּׁוֹפָר מִצַּד חוּץ הוּא בִּכְלָל צִפָּהוּ זָהָב מִבַּחוּץ הַמְזֻכָּר בַּבְּרַיְיתָא. וְלַפֵּרוּשׁ הַשֵּׁנִי, כָּל אוֹתוֹ הַקָּצֶה שֶׁלְּמַעְלָה מַה שֶּׁמַּכְנִיס לְתוֹךְ פִּיו הַכֹּל נִקְרָא מָקוֹם הַנָּחַת הַפֶּה, וְשֶׁלֹּא בְּמָקוֹם הַנָּחַת הַפֶּה הֵינוּ מַשֶּׁהוּ סָמוּךְ לְאוֹתוֹ מָקוֹם מִבַּחוּץ, וּכְבָר אָמְרוּ לֵיהּ דְּמֵחֲמַת אוֹתוֹ מַשֶּׁהוּ גַּם כֵּן אֵין דֶּרֶךְ הַקּוֹל לְהִשְׁתַּנּוֹת אַף שֶׁהוּא עַל הַדֹּפֶן מִבַּחוּץ, וּלְכָךְ סְתָמָהּ הַבְּרַיְיתָא דְּכָשֵׁר. וּמִן אוֹתוֹ מָקוֹם וּלְמַטָּה עַד סוֹף מִקְּרֵי צִפָּהוּ זָהָב מִבַּחוּץ וְתָלוּי בְּאִם נִשְׁתַּנָּה הַקּוֹל. וְאִם צִפָּהוּ זָהָב בִּפְנִים בְּכָל גַּוְנֵי פְּסוּל, מְשׁוּם שֶׁהוּא תּוֹקֵעַ בְּזָהָב. **(עא) הֵינוּ כָּל אֹרֶךְ הַשּׁוֹפָר וְכוּ'.** הַמְחַבֵּר קִצֵּר בָּזֶה, דִּמְלִשׁוֹנוֹ מִשְׁמַע דְּכָל הָאֹרֶךְ חֲדָא דִּינָא אִית לֵיהּ וְכָשֵׁר אִם צִפָּהוּ זָהָב, וּבֶאֱמֶת זֶה אֵינוֹ, דְּרַק מַשֶּׁהוּ הָרִאשׁוֹן הַסָּמוּךְ לְהָעִבְּי שֶׁמַּכְנִיס לְתוֹךְ פִּיו כָּשֵׁר, (קמ) דְּמִסְתָּמָא אֵין דֶּרֶךְ לְהִשְׁתַּנּוֹת הַקּוֹל בְּשָׁבִיל אוֹתוֹ מַשֶּׁהוּ, אֲבָל מִשָּׁם וּלְמַטָּה עַד סוֹף הַשּׁוֹפָר אִם צִפָּהוּ (קט) תְּלוּיִי בְּאִם נִשְׁתַּנָּה הַקּוֹל מֵחֲמַת זֶה: **יז** (עב) **לֹא יָפֶה הֵם עוֹשִׂים.** דְּלִפְעָמִים (קי) מִשְׁתַּנֶּה הַקּוֹל מְעַט בְּשָׁבִיל זֶה: **(עג) אֲבָל מֻתָּר וְכוּ'.** דְּאַף אִם יִשְׁתַּנֶּה קוֹלוֹ מֵחֲמַת זֶה לֵית לָן בָּהּ, כֵּיוָן שֶׁהוּא מֵחֲמַת עַצְמוֹ, וּכְהָהִיא דִּסְעִיף י"ד גֵּרְדוֹ מִבִּפְנִים אוֹ מִבַּחוּץ וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר וּפְסוּל (קיִ) בְּכָל גַּוְנֵי אַף אִם לֹא נִשְׁתַּנָּה הַקּוֹל: **יט** (עה) **וְנָפַח בּוֹ וְכוּ'.** דִּבְעִינַן שֶׁיִּהֶא פִּיו מְדֻבָּק לַשּׁוֹפָר, וְסִימָנוֹ 'אֶל חִכְּךָ שְׁפֹר', (הושע ח א): **(עו) וְתָקַע בּוֹ פְּסוּל.** וְיַחֲזֹר בְּטַעַם כָּל דָּבָר. וְעַיֵּן עוֹד בְּפְרִי חָדָשׁ וְלֶחֶם מִשְׁנָה (שופר פ"א ה"ז): **(עז) אַחֲרוֹנִים.** (ס"ק כא): **(עח) פּוֹסְקִים.** **יז** (קי) אַחֲרוֹנִים (ס"ק כא): **(קיא) וְהִנֵּה הַמְחַבֵּר שָׁכָתַב בְּצַד הָרְחָב לֹא בָּא לְמַעוּטֵי כְּשֶׁהוֹסִיף עָלָיו בְּצַד הַקָּצָר, דְּשָׁם בִּלְאוֹ הָכִי מִיפְסַל מִצַּד שֶׁהוּא בְּמָקוֹם הַנָּחַת הַפֶּה, אֶמְנָם לְהָרַ"ן** (ו: ד"ה גמ') **שֶׁדַּעְתּוֹ שָׁם דְּהַחֹד הַנּוֹטֶה לְצַד חוּץ אֵינוֹ בִּכְלָל זֶה וְכָשֵׁר וְכָתַב הַלֶּחֶם מִשְׁנֶה** (שם) **דְּלֹא מִיפְסַל מִשּׁוּם הוֹסָפָה מֵחֲמַת שֶׁאֵינוֹ בִּכְלָל הָעִבְּי שֶׁל הַשּׁוֹפָר לֹא מִיקְרֵי הוֹסָפָה, אִם כֵּן אֶפְשָׁר דְּכִצַּד הָרְחָב גַּם כֵּן אִם לֹא עָשָׂה בְּכָל הָעִבְּי רַק זַר דַּק בְּמִקְצַת הָעִבְּי יִהְיֶה כָּשֵׁר, וְזֶהוּ דָּבָר חָדָשׁ, וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (סי"ג) כתב שאף באדם גדול אין צריך יותר מארבעה גודלין של אדם בינוני ולא הביא החולקין.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah